

Nizomiy nomidagi TDPU

Surdopedagogika va inklyuziv ta'lim

kafedra o'qituvchisi PhD.

Sadirova Kamola Giyozovna

Surdopedagogika yo'nalishi

2-bosqich magistranti

Imamova Charos Shonazarovna

Annatsiya: *O'quvchilarda huquqiy madaniyatni shakllantirish, ularni mustaqil hayotga tayyorlashda huquqshunoslik fanlari alohida ahamiyat kasb etadi. Uzluksiz ta'lim tizimida jamiyat, davlat va huquq masalalariga adolat, erkinlikka asoslangan holda yondashib, huquqiy munosabatlar qanday tartibga solinishini o'rganishga talab kuchaymoqda. Yoshlarimizning qonunlarini, o'zlarining haq-huquqlarini qay darajada bilishlari Konstitutsiyani o'rganishni, huquqiy ta'limni tashkil qilishni yoshligidan boshlab uzluksiz davom ettirish zarurligini ko'rsatadi.*

Kalit so'zlar: *Konstitutsiya, qonun, huquq, ta'lim-tarbiya, huquqiy madaniyat, axloqiy tarbiya, eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchi, uzluksiz ta'lim, ta'lim-tarbiya.*

Huquqiy ta'lim-tarbiya – bu huquqiy madaniyatning, ya'ni insonga huquq beradigan barcha ijobiy va qimmatli tomonlarini o'zlashtirishning qo'shimcha tarkibiy qismi, xolos. O'quvchilarda huquqiy madaniyatni shakllantirish, ularni mustaqil hayotga tayyorlashda huquqshunoslik fanlari alohida ahamiyat kasb etadi. Uzluksiz ta'lim tizimida jamiyat, davlat va huquq masalalariga adolat, erkinlikka asoslangan holda yondashib, huquqiy munosabatlar qanday tartibga solinishini o'rganishga talab kuchaymoqda.

Huquqiy ong - bu ijtimoiy ongning shakllaridan biri bo'lib, kishilarda huquqqa, qonunchilikka, huquq-tartibotga va boshqa huquqiy hodisalarga nisbatan bo'lgan g'oyalar, his tuyg'ular, tasavvurlar yig'indisidir. Huquqiy ruxiyat - alohida ijtimoiy guruh, shaxs yoki butun jamiyatda stixiyali ravishda vujudga keladigan huquqiy tuyg'ular, hissiyotlar, kayfiyatlar, fikrlar yig'indisidan iborat. Huquqiy mafkura - bu sinfnig, jamiyatning huquqiy qarashlari, g'oyalari, tasavvurlari va talablarining ilmiy tizimlashtirilgan ifodasidir. Huquqiy madaniyat - bu kishilarning huquqiy bilim darajasi, huquqqa nisbatan ongli munosabati, huquqni hurmat qilish va unga rioya qilishi. Huquqiy tarbiya - bu jamiyat a'zolarining yurish-turish madaniyatiga va ongiga huquq haqidagi bilimlarni doimiy ravishda maqsadga muvofiq ta'sir etish orqali singdirib borish jarayoni. Huquqiy nigilizm – bunda (lot. “nihil”-“hech narsa”) huquq sub'ekt(lar)ining amaldagi huquq normalarini mensimasligi, ularga hurmatsizlik munosabatida bo'lishi yoki inkor qilishi tushuniladi. Batafsil ma'lumot ilova qilinadi.

Gap yoshlarimizning qonunlarini, o'zlarining haq-huquqlarini qay darajada bilishlari to'g'risida borayapti. Konstitutsiyani o'rganishni, huquqiy ta'limni tashkil qilishni yoshligidan boshlab uzliksiz davom ettirish zarurligi ko'rsatilgan. Ularda jumladan, bolalar ongiga oila, maktabgacha bo'lgan tarbiya muassasalaridayoq ma'naviy va huquqiy me'yorlar to'g'risidagi dastlabki tushunchalarni singdirish, ularning axloqiy qoidalardan xabardor bo'lishi, kelgusida o'quv va tarbiya jarayonida bu bilimlarni kengaytirib va chuqurlashtirib borib, aniq ifodalangan huquqiy qadriyatlarga aylantirishga erishish vazifasi qo'yilgan.

Ana shu talablar nuqtai nazardan yondoshadigan bo'lsak, bugungi kunda jamiyatimizning fuqarolari bo'lgan ruhiy va jismoniy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar, ayniqsa eshitishda nuqsoni bo'lgan o'quvchilarining ma'naviyati, huquqiy ongi, huquqiy madaniyati sohasida jiddiy tashvish uyg'otadigan holatlar borligidan ham ko'z yuma olmaymiz.

Xulosa qilib aytganda, yoshlarning huquqiy tarbiyasi, ularning Konstitutsiya va qonunlar bilan belgilangan huquqiy maqomi, barcha huquq va

erkinliklari, ularga mos burch hamda majburiyatlar birligidan iborat ekanligini unutmashlikni talab etadi va bu yo'lda tinimsiz huquqiy ta'lim-tarbiyaviy ishlarni tizimli tarzda, uzluksiz amalga oshirib borishni taqozo etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Giyozovna S. K., Shonazarovna I. C. ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN BOLALARDA HUQUQIY MADANIYAT ASOSIDA AXLOQIY TARBIYA JARAYONINI SHAKLLANTIRISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 42-44.
2. Giyozovna, Sadirova Kamola, and Imamova Charos Shonazarovna. "ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN BOLALARDA HUQUQIY MADANIYAT ASOSIDA AXLOQIY TARBIYA JARAYONINI SHAKLLANTIRISH." *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ* 47.4 (2024): 42-44.
3. Giyozovna, S. K., & Shonazarovna, I. C. (2024). ESHITISHDA NUQSONI BO'LGAN BOLALARDA HUQUQIY MADANIYAT ASOSIDA AXLOQIY TARBIYA JARAYONINI SHAKLLANTIRISH. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 47(4), 42-44.
4. Sadirova, K. (2022). Improving the methods of teaching visual activity to students with hearing impairments based on an innovative approach. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(9), 27-30.
5. Sadirova, Kamola. "Improving the methods of teaching visual activity to students with hearing impairments based on an innovative approach." *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal* 12.9 (2022): 27-30.
6. Sadirova K. Improving the methods of teaching visual activity to students with hearing impairments based on an innovative approach //ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – 2022. – Т. 12. – №. 9. – С. 27-30.
7. Sadirova, K. (2022). Improving the methods of teaching visual activity to students with hearing impairments based on an innovative

approach. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 12(9), 27-30.

8. Sadirova K. Improving the methods of teaching visual activity to students with hearing impairments based on an innovative approach // *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*. – 2022. – T. 12. – №. 9. – C. 27-30.

9. Sadirova K. G. THE IMPORTANCE OF TEACHING FINE ARTS TO CHILDREN WITH HEARING PROBLEMS // *International Scientific and Current Research Conferences*. – 2023. – C. 35-40.

10. Sadirova, Kamola Giyozovna. "THE IMPORTANCE OF TEACHING FINE ARTS TO CHILDREN WITH HEARING PROBLEMS." *International Scientific and Current Research Conferences*. 2023.